

Rzeszów 17.03.2017r.

SPRAWOZDANIE

W sprawie kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Rzeszowie przy ul. Załęskiej 7a przeprowadzonej w dniu 17 luty 2017r.

W dniu 17 luty 2017r. na podstawie Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 października 2012r. w sprawie sprawowania kontroli przyjęcia i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej oraz sposobu jej dokumentowania (Dz.U. 2012.1147) przeprowadziłam czynności kontrolne w w/w Domu.

Kontrola obejmowała swoim zakresem między innymi wszystkie czynności wymienione w & 2 ust. 2 cyt. wcześniej Rozporządzenia.

Aktualnie Dom działa na podstawie następujących aktów prawnych:

1. Ustawy z dnia 8 marzec 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016.446 j.t z późniejszymi zmianami),
2. Ustawy z dnia 5 czerwiec 1998r o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2016.814 j.t. z późniejszymi zmianami),
3. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016.930 j.t. z późniejszymi zmianami) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy,
4. Rozporządzenia Min. Zdrowia z dnia 28.06.2012r. w sprawie sposobu stosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania (Dz.U.2012poz.740),
5. Rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Społ. z 31 lipca 1995r. (Dz.U. z 1995r. nr 92 poz.460 z późn. zm.) w sprawie szczegółowego sposobu działania w sprawach przyjęcia do domu pomocy społecznej oraz

wypisania z domu pomocy społecznej osoby chorej psychicznie i upośledzonej umysłowo

6. Regulaminu organizacyjnego.

Domem kieruje Dyrektor zatrudniony przez Prezydenta Miasta Rzeszowa. Z kolei Dyrektor kieruje domem przy pomocy kierowników komórek organizacyjnych tj. Działu Opiekuńczo – Terapeutycznego, Działu Finansowo – Księgowego, Działu Administracyjno – Gospodarczego.

Dom zatrudnia następujących pracowników w zakresie działalności podstawowej:

- 1 p.o kierownik działu
- 12 pielęgniarek
- 28 opiekunowie
- 12 pokojowi
- 1 dietetyczkę – szef kuchni
- 3 pracownika socjalnego
- 1 terapeuta psycholog
- 1 fizjoterapeuta (1/4 etatu)
- 1 instruktor terapii zajęciowej
- ½ etatu stomatolog,
- 1 kapelan (¼ etatu)
- 1 instruktor ds. KO

dział finansowo-księgowy

- 1 księgowa główna
- 1 st. księgowa
- 1 księgowa - kasa

- 1 radca prawny (1/4 etatu)
- 1 p.o. samodzielny referent ds. osobowych

w zakresie działalności gospodarczej:

- 1 p.o. kierownik działu administracyjno-gospodarczego
- 1 magazyniera
- 1 konserwator, elektryk.
- 1 robotnik gospodarczy
- 1 kierowca
- 8 kucharzy
- 4 osób w pralni

w zakresie WTZ:

- 1 kierownik WTZ
- 1 księgowy
- 1 pracownik socjalny – pielęgniarka
- 1 kierowca
- 1 konserwator
- 1 pracownik gospodarczy
- 10 instruktorów terapii zajęciowej .

Na miesiąc 31 grudnia 2016 struktura wiekowa mieszkańców przedstawia się następująco:

- 19 – 40 lat – 1 osób
- 41 – 60 lat – 60 osoby
- 61 – 73 lat – 57 osób
- powyżej 74 roku życia – 22 osób

Wśród mieszkanek Domu jest stan na 31 grudnia 2016:

- 78 osób ubezwłasnowolnionych całkowicie,
- 7 osób ubezwłasnowolnionych częściowo,
- 55 osób nieubezwłasnowolnionych.

Dyrektor Domu inicjował postępowania sądowe w sprawie :1. Haliny O. – wniosek o zmianę opiekuna prawnego ze względu na stan zdrowia; 2. Stanisław W.- o ubezwłasnowolnienie całkowite; 3. Danuta U. – wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie do ZOL.

Meldunki czasowe posiada 29 mieszkańców. 111 mieszkańców zameldowani są na pobyt stały (stan na 31 stycznia 2016).

Według oświadczenia Dyrektora Domu w okresie objętym kontrolą tj. od czasu przeprowadzania ostatniej kontroli przez sędziego do czasu bieżącej kontroli nie było potrzeby stosowania przymusu bezpośredniego (Dz.U. z 2012r. poz.740).

Przyczynami umieszczania w domu osób jest zazwyczaj trudna sytuacja rodzinna, materialna, mieszkaniowa, a w szczególności przewlekła choroba nie wymagająca leczenia szpitalnego lub stałej opieki .Ponadto przyczynami umieszczenia w DPS jest brak możliwości zapewnienia całodobowej opieki ze strony rodziny , postępująca choroba psychiczna , konieczność nadzoru w procesie leczenia ,występowanie objawów otępiennych .

Na podstawie przeprowadzonej kontroli stwierdzam, że ogólnie prawidłowo jest prowadzona dokumentacja osobowa stanowiąca podstawę przyjmowania i przebywania w domu. Każda mieszkanka ma oddzielną teczkę z całą dokumentacją medyczną, w której znajdują się między innymi:

- historia choroby – przeważnie z Poradni Zdrowia Psychicznego (dane osobowe, data przyjęcia, rozpoznanie),
- wywiad lekarski (opis stanu fizycznego pacjenta),
- systematyczne badania lekarskie,
- indywidualna karta zleceń lekarskich,

- wyniki zleconych badań laboratoryjnych,
- historia obserwacji psychologicznej.

Po przeglądnięciu dokumentacji medycznej losowo wybranych mieszkanek ustalono następujące ostatnie zapisy:

1. Maria S. – całkowicie ubezwłasnowolniona – opiekun prawny wyraził zgodę na pobyt w DPS. Akta dotyczące choroby mieszkanki – odnotowane są wizyty u lekarzy specjalistów (ostatnia u lek. dermatologa 25 października 2016r). Osobno odnotowywane są wizyty u psychiatry. Ostatnia wizyta 24 stycznia 2017 r.

2. Emilia M. – mieszkanka nieubezwłasnowolniona. W teczce mieszkanki jest jej pisemna zgoda na pobyt w DPS. Akta historii choroby tej mieszkanki - odnotowano wizytę psychiatry jako ostatnią w dniu 22 listopada 2016r.

3. Grzegorz W. – nieubezwłasnowolniony. W aktach osobowych jest pisemna jego zgoda na pobyt w DPS. W aktach historii choroby u lekarzy specjalistów: u psychiatry ostatnia wizyta 24 styczeń 2017, u endokrynologa 7 stycznia 2016 , 2 i 15 listopad 2016 , dentysta 02 luty 2016, diabetolog 23 luty 2016 i 21 lipiec 2016, neurolog 25 listopad 2016.

4. Stefania K. - całkowicie ubezwłasnowolniona – opiekun prawny wyraził zgodę na pobyt w DPS w 1994. W aktach historii choroby mieszkanki są odnotowane wizyty u lekarzy specjalistów. U psychiatry ostatnia wizyta 28 czerwiec 2016r, okulista 25 lipiec 2016, u specjalisty chorób płuc 7 listopad 2016 i 13 luty 2017r .

W 2016r. opieka medyczna oparta była na współpracy z Centrum Medycznym Medicor , poradniami specjalistycznymi mieszczącymi się w Wojewódzkim Zespole Specjalistycznym przy ul. Warzywnej 3 w Rzeszowie. Mieszkańcy w miejscu zamieszkania korzystali też z opieki psychiatrycznej lekarza psychiatry oddelegowanego z Centrum Medycznego „Medicor” w Rzeszowie. Mieszkańcy korzystali ze świadczeń medycznych z zakresu

rehabilitacji leczniczej i rehabilitacji środowiskowej - Gabinet Rehabilitacji Rudek plus ¼ fizjoterapeutka na miejscu.

W organizowaniu życia mieszkanek uwzględnia się min. takie potrzeby jak:

- podmiotowe traktowanie i partnerstwo ze strony personelu,
- posiadanie własnych drobnych przedmiotów,
- korzystanie z własnego ubrania,
- spożywanie posiłków w warunkach zbliżonych do domowych,
- udział w czynnościach związanych z ich codziennym życiem,
- przełamywanie izolacji i monotonii życia w domu.

Zeszyt skarg i wniosków jest dostępny dla mieszkanek. W 2016 r. nie odnotowano żadnych skarg. Problemy są załatwiane ustnie na bieżąco.

Obowiązkiem mieszkanek Domu jest w szczególności:

- uiszczanie opłat za pobyt w Domu,
 - współdziałanie z personelem w zaspokajaniu swoich potrzeb,
 - dbanie o higienę osobistą, wygląd zewnętrzny, porządek wokół siebie,
- przestrzeganie norm i zasad współżycia oraz zarządzeń porządkowych

Od marca 2016 r. do chwili obecnej przeprowadzono w Domu następujące kontrole:

- 18.03.2016 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny – kontrola kompleksowa dotycząca utrzymania stanu higienicznego obiektu,
- 21.03.2016 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny - kontrola warunków produkcji żywienia w aspekcie informacji o alergenach - bez zaleceń,

- 12.04.2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Rzeszów – kontrola kształtowania wydatków na wynagrodzenia osobowe w 2015r.,
- 07.11.2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Rzeszów –kontrola,
- 18.11.2016 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny - pobór próbki wody na obecność bakterii Legionelli - bez zaleceń.

Okazano zeszyt do telefonicznych kontaktów z rodzinami podopiecznych odnotowywanych przez pracowników (za rok 2016r. odnotowano kilkadziesiąt kontaktów). Okazano też adnotacje-monitorowanie kontaktów mieszkańców z rodzinami , bliskimi i opiekunami prawnymi za rok 2016. Z powyższego zeszytu – kalendarza wynika , że praktycznie każdego dnia odbywa się kontakt z jednym lub wieloma mieszkańcami Domu .

Podczas kontroli sędzia wizytujący miał możliwość bezpośredniego kontaktu ze wszystkimi mieszkańcami Domu. Nikt nie zgłaszał bezpośrednich uwag, a wręcz mieszkańcy wyrażali zadowolenie z pobytu w w/w Domu.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli stwierdzam, że Dom zapewnia mieszkańcom opiekę, niezbędne potrzeby bytowe, rekreacyjno – kulturalne.

Zalecenia pokontrolne

I. Zaleca się ,aby opiekun prawny posiadał zgodę sądu (art.156kro w zw. z art. 175kro) na umieszczenie podopiecznego w DPS-e lub zgodę Sądu na dalszy pobyt w DPS-e jeśli po umieszczeniu w tej placówce został dany mieszkaniec ubezwłasnowolniony .

II . W przypadku wystąpienia potrzeby stosowania wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi przymusu bezpośredniego należy mieć na uwadze w szczególności regulację prawną zawartą w Rozporządzenia Min. Zdrowia z dnia 28.06.2012r. w sprawie sposobu stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania .

III. Zaleca się w dalszym ciągu okresowo rozważać możliwość (po uprzedniej konsultacji z lekarzem psychiatrą ,rozmowie z rodziną danej osoby) wystąpienia z wnioskiem do Prokuratury o ewentualne złożenie wniosku o ubezwłasnowolnienie całkowite lub częściowe danego mieszkańca (mogłoby to ułatwić procedurę związaną z leczeniem , meldowaniem podopiecznych).
Zauważa się ,że liczba osób nieubezwłasnowolnionych jest stosunkowo wysoka i wynosi 55 osób.

IV. Konieczne jest dalsze intensyfikowanie współdziałania Domu z rodzinami i opiekunami mieszkańców Domu , zwłaszcza w tych przypadkach gdzie te kontakty z rodziną są sporadyczne.

